

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Історико-філософський факультет
Кафедра філософії

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
Відділення релігієзнавства

МОЛОДІЖНА АСОЦІАЦІЯ РЕЛІГІЄЗНАВЦІВ

«КИЇВСЬКІ ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ-2019»

*Матеріали наукової конференції
16-17 травня 2019 року*

м. Київ
2019

УДК 101.1(08)

Ф 56

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Історико-філософського факультету
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 8 від 18.04.2019)*

Редакційна колегія:

Александрова О.С. – доктор філософських наук, професор

Додонов Р.О. – доктор філософських наук, професор

Горбань О.В. – доктор філософських наук, професор

Додонова В.І. – доктор філософських наук, професор

Ломачинська І.М. – доктор філософських наук, професор

Шепетяк О.М. – доктор філософських наук, доцент

Ф 56 **Київські філософські студії-2019.** Матеріали наукової конференції (м. Київ, 16-17 травня 2019 р.): тези доповідей / за заг. ред. проф. Р.О. Додонова. – Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019. – 422 с.

Збірник містить тези доповідей і виступів учасників наукової конференції «Київські філософські студії», яка відбулася в Київському університеті імені Бориса Грінченка 16-17 травня 2019 року. У поданих матеріалах висвітлено широке коло актуальних проблем сучасної гуманітаристики, зокрема таких її галузей як: історія філософії, соціальна і політична філософія, філософія культури, етика, естетика, релігієзнавство, філософія освіти, політологія тощо. Збірник адресовано науковцям, викладачам вищої школи, аспірантам, докторантам, студентам, усім, хто цікавиться розвитком філософської думки. Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за грамотність, науковий і літературний зміст, достовірність фактів і посилань несуть автори тез.

© КУБГ, 2019

<i>Дранник Анастасія.</i> ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НА ПЕРЕТИНІ РЕАЛЬНОГО І ВІРТУАЛЬНОГО СВІТІВ	310
<i>Купрій Тетяна.</i> СОЦІОЛОГІЧНЕ ОПИТУВАННЯ "ВИКЛАДАЧ ОЧИМА СТУДЕНТІВ" ЯК ЗАСІБ ВИМІРЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗВО	313
<i>Овсянкiна Людмила, Ларіонова Марина.</i> ФІЛОСОФІЯ УСПІХУ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	317
<i>Свириденко Валерія, Білошицька Ірина.</i> ФІЛОСОФІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	320
<i>Семергей Наталія.</i> АРХЕТИПИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ТА РОЗВИТОК ІДЕЇ ЦІЛІСНОЇ ОСВІТИ	323
<i>Скрипнікова Софія.</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ КУЛЬТУРОЗНАВЧИХ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН В ПОЛЬСЬКІЙ СИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ВАРШАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ)	325
<i>Смолянова Ольга.</i> МЕТОД СОКРАТА В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	330
<i>Wereta Yoseph.</i> THE CONCEPT OF PEACE AND PEACE EDUCATION	333

СЕКЦІЯ 7.

АНАЛІТИКА ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Abdurahman Abdulahi.</i> THE OROMO'S CULTURE OF PEACE	338
<i>Бібік Олександра.</i> РОЛЬ ПАНАЗІЙСЬКОЇ ІДЕЇ В РОЗВИТКУ ЯПОНІЇ ДОБИ МЕЙДЗІ ТА ТАЙСЬО: ПОЛІТИЧНИЙ КОНТЕКСТ	341
<i>Білецький Віталій.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОРАХУНКИ ПОЛІТИЧНОЇ АГІТАЦІЇ Й МОДЕЛЬ ПОЛІТИЧНОГО МІФУ	344
<i>Василенко Євген.</i> РЕЛІГІЙНИЙ КОНФЛІКТ В ПІВНІЧНІЙ ІРЛАНДІЇ: ПОТЕНЦІАЛЬ КОНФЛІКТНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІАЛОГУ	348
<i>Горохова Людмила, Брагін Віктор.</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА СХОДІ УКРАЇНИ	352
<i>Додонова Віра.</i> ПОПУЛІЗМ І ПОСТПРАВДА ЯК СКЛАДОВІ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	355
<i>Zavadskyi Vitalyi.</i> EUROPEAN INTEGRATION OF BALTIC STATES – EXPERIENCE FOR UKRAINE	361

<i>Заславська Ольга.</i> ПОЛІТИКА ЯК ТОВАР, АБО ПРО РІЗНОВИДИ ПОЛІТИЧНОГО МАРКЕТИНГУ	363
<i>Кирилюк Наталія.</i> ОСОБЛИВОСТІ ІДЕОЛОГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У ЗМІ	367
<i>Ковальський Григорій.</i> НОВІТНІ РОСІЙСЬКІ ІМПЕРСЬКІ ІДЕОЛОГІЧНІ КОНЦЕПТИ	369
<i>Конотопенко Олександр.</i> МОВНА СТІЙКІСТЬ, БІЛІНГВІЗМ І СПЕЦИФІКА МОВНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	373
<i>Лавриненко Ганна.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ: DIGITAL COMMUNICATION	376
<i>Липка Ольга.</i> ПРО СПЕЦИФІКУ ДОВІРИ УКРАЇНЦІВ	379
<i>Малецька Марія.</i> СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТЕРЕОТИПИ У ВІДЕОГРАХ: СПРОБА ЕМПІРИЧНОЇ ДЕКОНСТРУКЦІЇ	382
<i>Merawi Fasil.</i> ETHNIC FEDERALISM IN ETHIOPIA AND ITS DISCONTENTS	385
<i>Мусієнко Аліса.</i> ТИПОЛОГІЇ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА	390
<i>Омельченко Юрій.</i> НЕКРОПОЛІТИКА ЯК ФОРМА БІОПОЛІТИКИ	395
<i>Онуфрієнко Наталія, Матвійчук Андрій.</i> ПИТАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ НІМЕЧЧИНИ: ВІД КРАЇНИ “СВІТОВОГО ЗЛА” ДО КРАЇНИ “МИРОТВОРЦЯ”	397
<i>Панкратьєва Ольга.</i> КОНЦЕПТ «ТОТАЛІТАРНІ БЛИЗНЮКИ» У ЗАХІДНІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ФІЛОСОФІЇ	401
<i>Слімак Філіп.</i> ГЛОБАЛІЗАЦІЙНА СВІДОМІСТЬ: ДЕКОНСТРУКЦІЯ ІДЕНТИЧНОСТЕЙ	405
<i>Слободяник Катерина.</i> ЗАХІДНІ ТА РОСІЙСЬКА КОНЦЕПЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН	409
<i>Sukhiashvili Davit.</i> THE GEORGIAN DREAM'S FOREIGN POLICY IN THE CONTEXT OF EU INTEGRATION	414
<i>Штоквиш Олександр.</i> МІФОТВОРЧІСТЬ ТА ПОЛІТИКА ПАМ'ЯТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	417

українською мовою відповідають також українською. Водночас при звертанні російською абсолютна більшість української молоді переходить на російську мову. Росіян же характеризує стабільна одномовність. Це вказує на асиметричний характер українсько-російської двомовності. Фактично до білінгвів належать переважна більшість українців.

Варто нагадати, що у двомовному соціумі співіснують і конкурують, звичайно ж, не мови, а люди, їхні носії, а відтак нинішня протидія поширенню української мови зберігає досягнуте за доби колоніальної залежності домінування російськомовних груп населення.

Висновок. Сучасний етап розвитку людської цивілізації неможливий без активного контактування мов і культур, що зумовлює збільшення функціонального і територіального впливу низки мов, внаслідок цього процесу проблема білінгвізму стає значущою. На особливе вивчення заслуговує проблема двомовності в Україні, яка була актуальною протягом багатомісячної історії і залишається на сучасному етапі. Отже двомовність – це за певних обставин позитивне явище, але чужа мова не має витіснити і замінити рідну. Кожна людина повинна знати і поважати мову держави, у якій вона народилася або проживає. Що стосується державної мовної стратегії, то вона не повинна залежати від політичної кон'юнктури, регіональних пріоритетів чи особистісних уподобань.

Література

1. Ткаченко, Орест. Проблема мовної стійкості та її джерел. Мовознавство. 1990, №4: 14-18.

2. Думки і погляди населення щодо викладання російської мови в українськомовних школах і надання непідконтрольним територіям Донбасу автономії у складі України: березень 2019 року <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=832&page=1>

Лавриненко Ганна

*кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії
Історико-філософського факультету
Київського університету імені Бориса Грінченка*

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ: DIGITAL COMMUNICATION

За період останнього десятиліття спостерігаються суттєві зрушення в процесі трансформації політичної комунікації, зокрема її віртуалізації,

розширенні сітки ключових акторів з боку громадянського суспільства, створення новітніх механізмів взаємодії між владою та громадянським суспільством. Все більшого значення в системі комунікації влада – громадянське суспільство починають відігравати digital-комунікації.

Під digital-комунікаціями розуміється можливість здійснювати двосторонню комунікацію за допомогою цифрових технологій.

Поява та активний розвиток у сфері політичного digital-комунікацій спростило процес самої політичної комунікації, яка в найбільш широкому розумінні означає формування, передачу, отримання та обробку повідомлень, які несуть інформацію, що здійснює значний вплив на хід політики. Наукову зацікавленість до даного процесу проявляли дослідники різних часів, починаючи від К. Дойча, Ю. Габермаса, Г. Лассуела, Дж. Томсона і до сучасних PR-спеціалістів, що розробляють digital-стратегії комунікації.

Серед основних особливостей сучасного етапу процесу трансформації політичної комунікації варто виділити наступні:

1. Форсована віртуалізація процесу політичної комунікації і, як наслідок, прискорене поширення digital-комунікації. Через все більше залучення громадян у політику через інтернет, за допомогою якого вони можуть здійснювати вплив на динаміку політичних процесів, інформаційна сфера все частіше відіграє системоутворюючу роль при формуванні політичної комунікації між владою і громадянським суспільством. Таким чином, віртуалізація політичної комунікації екстраполює в масовій свідомості громадян рівень свободи віртуального простору на реальний простір, що сприяє встановленню ідеї про можливість агрегування безлічі думок і формування суспільних запитів, і, як наслідок, подальшого розвитку громадянського суспільства. Крім того, віртуалізація політичної комунікації породжує акумулювання суспільних очікувань щодо адаптації до неї представників влади, а також формування від громадянського суспільства запиту на продовження віртуальної політичної комунікації з владою в реальній площині.

2. Розширення сітки акторів політичної комунікації з боку громадянського суспільства. Крім загальноприйнятого поділу акторів політичної комунікації на громадянське суспільство і владу, спостерігається відокремлене виділення акторів, які можуть цілком вільно фігурувати в процесі комунікації. Дані тенденції відкрили можливість для залучення експертних спільнот у діалог між владою і суспільством, що пов'язаний із запитом на інтелектуальний ресурс для зростання ефективності рішень і рівня їх легітимності. Крім того, спостерігається виділення інтернет-спільноти в якості незалежного актора політичної комунікації, яка формує порядок денний.

3. Генерування акторами інноваційних механізмів політичної комунікації. Відсутність ефективних і рентабельних механізмів комунікації особливо в умовах тривалого демократичного транзиту ускладнює проблему усунення комунікаційних бар'єрів у системі влада – громадянське суспільство. У зв'язку з чим для налагодження партнерських відносин громадські структури самостійно генерують інноваційні механізми політичної комунікації, які в більшості своїй підтримуються владою. Зокрема, серед інших виділяється краудсорсінг (в процесі прийняття політичних рішень відбувається інтеграція думок і потреб різних соціальних груп) і краудфандінг (створення майданчиків для залучення матеріальних ресурсів на політичні, соціальні та ін. проекти).

Сучасний український політикум перевів комунікацію здебільшого в інтернет простір. Крім офіційних сайтів, які вже протягом довгого часу є офіційним джерелом інформації від інститутів вищої державної влади, основними майданчиками для комунікації політиків вищого рангу стали їх офіційні сторінки в соціальних мережах. Там вони публікують свою позицію та офіційну реакцію щодо знакових подій, які відбуваються як усередині держави, так і на міжнародній арені, звертаються до громадянського суспільства з пропозиціями або за підтримкою. За допомогою соціальних мереж та месенджерів робиться зріз громадської думки з соціально значущих питань, а також перехід у публічну комунікацію з іншими представниками сфери політики.

В умовах розвитку інформаційного суспільства даний спосіб комунікації безліччю експертів у сфері PR по праву визнається одним з найбільш ефективних і демократичних. Оскільки кожен бажаючий у разі необхідності може оперативного отримати доступ до відкритої інформації. Також відзначається збільшення в рази швидкості передачі інформації, її поширення, а також оперативного здійснення інтеракцій.

Активне використання digital-комунікацій надало додатковий майданчик для отримання інформації та зворотної реакції в системі влада – громадянське суспільство. Крім того, використання нових форматів, а саме коротких відеозвернень і відеокоментарів, що забезпечують транспарентність комунікації, підвищує рівень залученості суспільства в процес прийняття політичних рішень і налагодження двосторонніх комунікацій з молоддю, яка раніше відносилася до політики опосередковано, та якій був характерний такий вид політичної поведінки, як абсентеїзм.

Загалом, поява все нових каналів і форматів комунікації вимагає від влади своєчасної реакції і, як наслідок, реформування основних сфер життя суспільства. Digital-комунікації в умовах інформаційного суспільства, з кожним днем активно завойовують лідируючі позиції за допомогою передачі імпульсів, які синтезують очікування, потреби та орієнтації громадянського

суспільства, налагоджуючи стійкі зв'язки з владою і забезпечуючи зворотну комунікацію.

Література

1. Зернецька О., Зернецький П. PR-маніпулятивний вплив: комунікативна теорія і практика. *Політичний менеджмент*. 2003. № 3: 112.
2. Щербина В. В. Соціальні риси мережних спільнот. *Соціальна психологія*. 2005. № 2 (10): 139-149.
3. Ardevol E. Cyberculture: Anthropological perspectives of the Internet // www.media-anthropology.net/lboro_ardevol.pdf.

Липка Ольга

*кандидат філософських наук, доцент,
Львівська національна музична
академія імені Миколи Лисенка*

ПРО СПЕЦИФІКУ ДОВІРИ УКРАЇНЦІВ

Результати виборів президента України спонукають до роздумів про довіру: чому така велика кількість громадян віддали свій голос за людину без політичного досвіду? Чому повірили комедійному актору?

Дане дослідження є спробою проаналізувати специфіку довіри громадян України під час президентських виборів 2019-го року.

Довіру за звичай трактують як впевненість у чесності, щирості, порядності іншої людини і розглядають в різних контекстах: психологічному, етичному, економічному, політичному, а також на когнітивному, емоційному та раціональному рівнях.

Соціологічне дослідження, проведене у лютому 2019 р., показало, що українці найбільше довіряють волонтерським організаціям (67%), Збройним силам України (62%), Державній службі з надзвичайних ситуацій (61%), церкві (61%), добровольчим батальйонам (57%), а недовіру найчастіше висловлюють чиновникам і державному апарату взагалі (їм не довіряють 83% опитаних), ЗМІ Росії (83%), Верховній Раді (82%), судовій системі (78%), політичним партіям (77%), урядові України (75%), комерційним банкам (75%), Президенту України (71%), прокуратурі (70%), Національному банку (68%), Верховному суду (65%), Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі (65%) [7]. Ці дані показують, що фактично свої